

1. ROZDZIELENIE (255) *sb n*

roz- (241), roz- (12), rof- (1); zapis: rozdzielenie *Mącz* (1).

o oraz pierwsze i drugie e jasne (w tym w o 1 r. błędne znakowanie); w końcowym e wahania.

sg *N* rozdzielenié (135); -é (3) *BiałKat*, *SarnStat* (2), -e (1) *OpecŻyw*, -(e) (131). ◇ *G* rozdzieleniã (26); -ã (25), -(a) (1). ◇ *D* rozdzieleniu (7). ◇ *A* rozdzielenié (9); -é (2), -(e) (7). ◇ *I* rozdzieleniém (4), rozdzielenim (1) *BierRaj*; -ém (2), -(e)m (2). ◇ *L* rozdzieleniu (66). ◇ *pl N* rozdzieleniã (1). ◇ *A* rozdzieleniã (5). ◇ sg *G a. pl A* rozdzieleniã (1).

Sł stp notuje, *Cn s.v. dział i rozdwojenie, Linde XVI w.* (dwa z niżej notowanych przykładów) *s.v. rozdział*.

I. Czynność, działanie (51) :

1. Uczynienie części z całości; *distributio, divisio Mącz, Cn; distinctio JanStat, Cn; partitio, sectio Cn* (19) : *Divisibilis, Co* łatwo yeft ku rozdzieleniu. *Mącz* 91b, b.

rozdzielenie czego (2): Rozdzielenie łukienek [*Chrystusa ukrzyżowanego*]/ y los o iednę. *LatHar* 735 marg. Cf Wyrażenie.

Wyrażenie: »rozdzielenie [*czego*] na części« (1): *Distributio, Rozdzielenie/ rozłożenie* *czego* ná części. *Mącz* 464a.

a. O zbiorowości ludzkiej (4) :

rozdzielenie kogo (3): *BielKron* Llll2v; dla lepszey wiary/ [*Aleksander*] rozłtháwiał *Namiothy* potrofze iedny od drugich dáleko ná kilka mieyć/ bacząc to *Tátárowie* rozdzielenie woyská/ pytáli zbiegow coby to było? *BielSpr* 42. Cf Wyrażenie.

rozdzielenie na co (pl) (3): Rozdzielenie *Zydow* ná krolestwá. *BielKron* Llll2; Máią też [*Niemcy*] fwe rozdzielenie obyczáiem ftárych waleczników ná *Chorągwie* y *Proporce* *BielSpr* 65v. Cf Wyrażenie.

Wyrażenie: »rozdzielenie [*kogo*] na części« (1): *Tribus, [...]* rozłożenie á rozdzielenie *ludu* ná pewne części. *Mącz* 464a.

b. O terytorium [*czego*] (4) : Wypifuie rozdzielenie ziemie. [Cf *GDy* tedy rozdzielićie ziemię ná dziedzictwá/ [...] *Ez* 45/1] *BibRadz Ez* 45 arg; *BielKron* 168v.

rozdzielenie na kogo (pl) (2): o rozdzieleniu *Rzymfkiego Páńftwá* ná dwu *Cefarzu*. *SkarJedn* A8v [*idem*] 194.

c. O tekście [*czego*] (4) : Rozdzielenie *Ewángeliey* *Lukařzá. S. WujNT* 187 marg, 298 marg, 516 marg.

Wyrażenie: »rozdzielenie na [*ile*] części« (1): Co wízytko iásniey fię pokaże z rozdzielenia tych ksiąg ná fześć części. *WujNT* 392.

d. O pomieszaniu języków pod wieżę Babel (1) :

Wyrażenie: »rozdzielenie językow« = *powstanie różnych języków* (1): O wieży *Babel* á rozdzyeleniu ięzykow. *BielKron* 7.

e. O czasie [*czego*] (2) : (*nagł*) *Rozliczne Roku* rozdzielenie. (-) *Rok* ma w sobie *Mieřęcy* 12. *Niedziel* 52 *LatHar* ++7; iż *Sędziowie* nie máiąc różności ná czáfy y rozdzielenié *godzin/ fady* odpráwowáli *SarnStat* 785.

2. Danie kilku odbiorcom; sortitio Mącz; distinctio, divisio JanStat; partitio Cn (11) : Sortio, Łowianie/ miotanie łowów/ rozdzielanie przez los. *Mącz* 403c.

rozdzielenie czego (5): *GroicPorz* a3; *Sortitio provinciarum*, Rozdzielenie stároftw. *Mącz* 403c; Aby win łłufzné rozdzielenié było miano: iefli kmiéc bédzie z wylaniem krwi álbo bárzo ránión/ z wšyftkich win zá ránę álbo vderzenié fkazáné dwie części ránnému/ á trzecia łądowi [...] fkázuiemy áby była dáná. *SarnStat* 653, 654. *Cf Wyrażenie*.

Wyrażenie: »rozdzielenie łupow« (1): *Malignitas praedae partitae*, [...] Nie wierne/ łákome rozdzielenie łupów. *Mącz* 205d.

a. Podział majątku między spadkobierców (5) : *Portio virilis, d(icitu)r quando hereditas filiis aequaliter dividitur, rozdyelyeny [!]* *BartBydg* 119b.

Wyrażenie: »rozdzielenie dobr« = *divisio bonorum JanStat* [w tym: *miedzy kim (pl a. coll.) (3)*] (4): iż my y potomkowie náłzy żadnych dáwać Kommišiy nie máią/ iedno [...] ná rozdzielenié dóbr dziedzicznych/ między brácią/ álbo bliższými *SarnStat* 838, 596, 838, 839.

3. Postawienie znaków oddzielających poszczególne części (2) : *Interpuncta verborum, Rozdzielenie. Mącz* 331d.

rozdzielenie czego czym (1): Rozłożenie to tych łłow y rozdzielenie ich kreškámi/ [...] to znácznie pokázuie: iż [...] *CzechRozm* 63v.

4. Uczynienie, że coś jest osobno; rozłączenie (się), bycie osobno;resolutio Vulg; diremptio, divisio Mącz (12) : *Diaeresis. Latine Divisio, Rozdzielenie Figura est Grammaticis, quando diphtongus dividitur in duas syllabas Mącz* 84b, 103b; *WujNT* 256.

rozdzielenie czego (4): Śmierć iefł wieczne łpanie rozdzielenie ciał *BielŻyw* 137. *Cf rozdzielenie czego z czym; Wyrażenie*.

rozdzielenie czego z czym (1): od ktorego [Karola Wielkiego] fie poczęło roždzyelenie Cefárftwá Konštántynopolłkiego z Włofkim *BielKron* 170.

rozdzielenie od czego (2): Byłám [...] Gdy [Bóg] vczynił od zyemie/ wodzye rozdzyelenie *BielKom* B5. *Cf Wyrażenie*.

Wyrażenie: »rozdzielenie dusze od ciała, ciała i dusze« = *śmierć [szyk 1:1] (1:1)*: s naklonioną głową s roždzyelyenym cyala ij dułfe *BierRaj* 22; *SeklKat* T5.

a. O osobach boskich (3) : że ná koniec tego Bogá łwego rozdzielnego vczynią/ iako Kálwin częfto o thym rozdzieleniu [...] báie *GrzegRóżn* C2v.

rozdzielenie czego (pl) (1): Chćiáła łprawiedliwość/ mieć thę BOłką mądrość [tj. *Chrystusa*]/ ludzkim przyrodzeniem/ Perfon rozdzieleniem/ łpoioną ofobnie *ArtKanc* A11v.

rozdzielenie miedzy kim (pl) (1): *BiałKat* b2v *cf Szereg*.

Szereg: »rozdzielenie ani roztargnienie« (1): O iedności Oycowłkiéy y Synowłkiéy ták vczy Hiláryufz: [...] Nie iefł miedzy nimi rozdzielenié/ áni roftárgnienié. *BiałKat* b2v.

a. Rozłąka, rozstanie [czyje] (1) : Boć mnie [tj. św. Pawła] iuz offiárowác poczynáią/ á čás mego rozdzielania náłtháwa [*tempus resolutionis meae instat*]. *Leop 2.Tim* 4/6.

5. Rozróżnienie (2) : *Distinctio*, [...] cecha/ znak rozdzielania. *Mącz* 416b.

rozdzielenie czego (1): Opíanie y rozdźielenie złodźieyftwá/ iáko wiele rodziów złodźiei. *KlonWor* 3.

6. Wyznaczenie granic; distinctio JanStat, JanPrzyw (5) :

rozdzielenie od czego (2): Niehcemy/ áni od tych miaft mamy komu náłżego Máieftatu profzácemu gránic od dóbr/ wsi/ y dziedźictwá náłżego rozdźielenia zábrániác *SarnStat* 838 [*idem*] 887.

rozdzielenie między czym i czym (2): *SarnStat* 839, 910 *cf* *Wyrażenie*.

Wyrażenie: »rozdzielenie graniczne, granic« = *distinctio limitum JanStat (2:1)*: TO téz obiecuiemy: iż wśyftkim profzácym od nas gránic álbo rozdźielenia grániczného między dobry ftołu náłżego królewkiého/ y dobry profzácych/ zezwaláiąc damy dwu przełożonych/ [...] którzy imięniem náłżym będą mieć moc gránice vczynić. *SarnStat* 839 [*idem* 910]; ku rozdźieleniu y poprawieniu gránic między Księftwem Stolpfskim przerzeczoným/ y ziemią Zakonu w Pomorzkiéy ziemi/ máią połąć pofty z oboiey ftrony *SarnStat* 1114, 910.

II. Stan wynikły z podziału (192) :

1. Część powstała z podziału lub jedna z części składających się na całość; portio Mymer¹ (186) : *Mymer*¹ 12v; mającz [*bluszcz*] lift iakoby fkorzenia wyroftaiący albo z drzewa/ á rozdźielenie w nich ieft nieiakie węglowa [!] *FalZioł* I 48d; Ci [*sędziowie*] niechaj się rozdzielą na troje po jedenaście w każdym tym rozdźieleniu, aby byli i duchowni i Panowie Rady *Diar* 95; *SienLek* 25v.

rozdzielenie kogo (pl) (1): *Classis*. [...] ftan/ Rozdźielenie/ Rofładzenie ludzi. *Mącz* 55d.

a. Wydzielony obszar; territorium JanStat (2) : obiecuiemy: iż wielkie Księftwo przerzeczone Ziem Litewskich/ [...] y ze wśytkiemi Zamki/ twiárdzami/ Powiáty/ rózdźieleniem/ y ich obywatelmi [...] ná tegóz Pána Władysława Króla [...] máią zupełnie y cále przypásć *SarnStat* [994], 1092.

b. Rozdział tekstu; caput Mącz; capitale, capitulum JanStat (179) : *LatHar* +11v; ACz z ftarádawná przez przodki náłżé w niektórym rozdźieleniu vftáwiono ieft: iż [...] *SarnStat* 640; tá to ifta *Conftitucia* [...] była dźierzáná/ ftrzeżóná y chována/ pod tákową formą przez pewné rozdźielenia dana [*per certa capitalia tradita JanStat* 1018] *SarnStat* 952, 1120, 1126.

rozdzielenie czego (13): ZOphoniałz Prorok [...] piśał téz czworo rozdzzyelenia piśmá s. *BielKron* 93, 48v, 462v; *Mącz* 37c; ktory [*Daniel*] w wtorym y w fiódnym rozdźieleniu Prorocwá fwego doftátecznie opiśuie czterzy Monárchie świátá *LeovPrzep* I3, b, G4v, I2v, I4v; Rozdźielenie I. wtorey Części O Przyfiędze ftárfzych Sprawcow. *BielSpr* 11v, 13; Co fię w Dziefięciorgu Rozdźieleniu tych Książek przekłáda. *LatHar* +12, 122; *SarnStat* 1108.

rozdzielenie które (151): Y wtemże rozdzzyelenyu [*Salomon, tj. Eklezjastyk*] ma/ że mąż dobrej żony błogofławyony yeft *GliczKsiąż* P5v; Páweł s. także w dzieiach Apoftofskich fwiádłzy w oftátnim rozdźieleniu mowiąc Iż [...] *SarnUzn* E; Modlitwę ná końcu/ [...] kłásć y odmieniác mozełz/ wyiętą z przefłżego rozdźielenia. *LatHar* 506, 12, 397, 662. *Cf* *W połączeniu z liczebnikiem porządkowym*.

W połączeniu z liczebnikiem porządkowym [w tym: rozdzielenie + liczebnik (122), liczebnik + rozdzielenie (33)] (155): O thym Auicenna piśze w pierwłzych księgach/ w czwartym rozdźieleniu. *FalZioł* V 60v; *MiechGlab* 45; oczym będziey fzerzey w rozdzzyeleniu XX. *BielKron* 203v; ná pierwłzey ftronie/ wierłz 6. od rozdźielenia 18. ftoi poładźiwłzy/ ma być podładźiwłzy. *BielKron* Mmmm2,

48v, 111 *marg*, 193, 195v, 196 (44); *SarnUzn* B6v [2 r.] Ev [2 r.]; *LeovPrzep* b, G4v, I2v, I4v; *BielSat* B3v, C, C3v, Dv, D2v (9); *BielSpr* 1, 1v, 2v, 3, 3v (23); *BielRozm* 3, 10, 13, 16, 21 (11); Wykład tego przedziwnego Pozdrowienia położy fię w náuce síodmego rozdźielenia ná początku. *LatHar* 8, ++8v, +++2v, 12, 55, 74 (46). Cf *W lokalizacji biblijnej*.

W połączeniu z przydawką lub zdaniem przydawkowym [w tym: o kim, o czym (34), ze zdaniem przydawkowym (12)] (46): Rozdźielenie Piąte o pułnocnych Kráinach Mořkiewřkich. *BielKron* 433v, 434, 434v, 435v, 436, 436v, 437, 438; O Rzemieřnikách niezbořnych/ Rozdźielenie Czwarťe *BielSat* C, B3v, C3v, Dv, D2v, D3 (9); Rozdźielenie II. Ktorzy fą godnieřfy ku rzeczóm Rycerřkim. *BielSpr* 1v, 1, 2v, 3, 3v, 4v (21); *LatHar* +++2v, 74, 108, 185, 256 (8).

W lokalizacji biblijnej (10): iáko ftoi v Matthe. s. w XIII. rozdzyczeniu/ áby widząc nie widzieli/ fłyząc nie fłyzeli *BielKron* 46, 139v; In sexto capite Evangelii sancti Ioannis, W fzóřtem rozdźieleniu Ewangeliey fwiętego Ianá. *Mącz* 37c; *SarnUzn* Ev, F; o ktorých Páweł S. piřze w 1. do Koryntow/ we 13. Rozdźieleniu. *LatHar* ++8v, +++1 [2 r.], 285, 329; [iáko mowi Eccleřyátyk w rozdźieleniu X. *LorichKosz* 27v (*Linde s.v. rozdział*); *WujPosN* 1584 I 72 (*Linde s.v. rozdział*)].

Z tytułem obcojęzycznym (2): Stoi v nich w Kfięgach Kánedrin w rozdźieleniu Helluhenamic Hela quin. Kto vbije mátkę y oycá [...] *BielKron* 465v, 465v.

W połączeniach szeregowych (5): Téř áby tego pokoju wieczného [...] we wřzyřtkim onęgo rozdźieleniu/ řpofobięch/ ártikulęch/ y w punkcięch řtrzeřliřmy/ y on chowáli *SarnStat* 1104, 939, 1104, 1105, 1107.

2. *Stan wynikły z podziału majątku (1):* áby którzykolwiek brácia ábo przyiáciele krewni [...] będac rozdźieleni/ y wtym rozdźieleniu [*in hoc separatione et divisione JanStat* 561] byli przez trzy láty y trzy Mieříce wmlczeniu/ nieprzywodząc fię do fądu [...] tedy [...] *SarnStat* 594.

3. *Rozłam, niezgoda; różnica zdań (5):* Mnimácie řem pokoy przyřzedł dáć ná ziemię? Nie mowię wam/ ále mieć [*dissidium*; roznicę *BibRadz*]. (*marg*) Gr. y S. rozdźielenie / ále Tertullian piřze/ ze to Márkion podrzucił (-) *BudNT Luc* 12/51.

rozdzielenie czego (1): O odřczępieńřtwie y rozdźieleniu kořcióła. *Skarřyw* 92 *marg*.

rozdzielenie miedzy kim (pl) (1): Tedy nięktorzy licemiernicy poczęli mowitř: nieieř ten człowiek od boga ktory řoboty nieřwięci A drudzy rzekli. Iako moře grzeřfny człowiek takowę tzuda czynitř/ ij bylo rozdźielenie miedzy nimi [*schisma erat inter eos Vulg Ioann* 9/16] *Opecřyw* 63v.

W połączeniach szeregowych (2): *Skarřyw* 538; Przeťoř ieř niepodobno/ řeby miało dłuęo ftać kroleřtwo kácerřkie: gdyř ieř wřzelkich niezgod/ rozdźielenia y rozerwánia pełne. *WujNT* 50.

III. *To, co jest miedzy czymř; częřto: puste miejsce; divisio Vulg; distinctio Mącz (7):* Gdy tedy zálzło flońce/ [...] vřkazał fię Piec kurzący řye/ y pochodnia ognińřha/ przechodząc miedzy onym rozdźieleniem. *Leop Gen* 15/17; *Mącz* 416b; Fissus, Pro fissura, et divisura – Rozdźielenie rořłupienie. *Calep* 419b.

rozdzielenie czego (pl) (1): Czo ieř morze, [...] řwiata oblanie, [...] rozdźielenie kroleřtw *Bielřyw* 135.

rozdzielenie czego i czego (1): Boć řywe ieř řłowo Boře [...] y przenikájące ář do rozdźielenia duřze y ducha *WujNTHebr* 6/12.

rozdzielenie między czym („sobą”) (1): Phalanx wielka albo Woyfko było rozdzielono ná cztery części [...] Iedná podle drugiey blisko siebie máiąc rozdzielenie między sobą blisko siebie dla wychodzenia y przywodzenia kiedy potrzebá vkaże [prawcom *BielSpr* 29v.

a. Pauza w muzyce [czego] (1) : Diapsalma, Przeštanie/ Pauła w [piéwaniu/ albo rozdzielenie p[ri]lmu y wierz[an]ia. *Mącz* 328c.

*** *Bez wystarczającego kontekstu (5) :* Distinctio, divisio, rozdzelyenye *BartBydg* 43b; *Mącz* 49a; *Calep* 329a, 334b.

rozdzielenie czego (1): Successus temporis, rozdzelyenye, roscyagnyenye czaszhu *BartBydg* 152b.

Synonimy: II.1.b. głowa, kapitulum, kaput.

Cf **ROZDZIAŁ, ROZDZIELIĆ**

KW, (LWil)